

grafiens objekt, enkeldiscipliner og praktiske anvendelse gennemgås fremstillingen af topografiske og tematiske kort, lige fra valget af tegneredskab og signaturer til trykningen af det færdige kort. Dernæst omtales anvendelsen af forskellige specialkort, geologiske, geomorfologiske, klimatiske, økonomiske, med redegørelse for kortlæsnings-teknik samt luftfotointerpretationsmåde.

Fremstilling og anvendelsen af profiler, blokdiagrammer og stereofotos omtales i selvstændige afsnit, ligesom der findes et afsnit omhandlende specielt luftfotos og satellitbilleder. Bogen afsluttes med eksempler på anvendelsen af forskellige kort- og luftfototyper samt satellitbilleder i geografisk sammenhæng.

Bogens gennemgang af emnet er særdeles grundig og ledsages af gode tegninger, diagrammer samt eksempler på forskellige signaturtyper. Imidlertid savnes flere eksempler på færdige korttyper end de få, som ledsager teksten. Teksten er let læst, bogens stil docerende, snarere end diskuterende - men hvilken lærebog er ikke det ?

Ole Humlum

Reinhard Wolfart und Hanspeter Wittekindt:

#### GEOLOGIE VON AFGHANISTAN

(Beiträge zur regionalen Geologie der Erde, Bd. 14). Berlin 1980. XIII, 500 s., ill. & 3 kort. 25 cm. Pris ikke opl. Gebr. Borntraeger, Stuttgart.

Afghanistan er et bjergland med kæder, der fra Hindukush i nordøst strækker sig mod sydvest gennem det meste af landet. Helt i det sydvestlige hjørne ligger den ørkenagtige højslette mellem Registan-Seistan-Dasht-i-Margo og mod nord Amur Darya sletten, der er en del af Turans lavland.

Bogen giver først en kort oversigt over klimaforholdene, og derpå beskrives lagfølgen, der strækker

sig fra Præ-Kambrium til kvartæret. Så gennemgås den tektoniske udvikling og landets opståen gennem tiderne. Nord Afghanistan har nemlig oprindeligt hørt til den eurasiske blok, medens Syd Afghanistan hørte til Gondwana blokken. Landet er således opstået ved en sammenvokningsproces mellem disse to blokke engang fra juratiden. Til sidst kommer et ret stort afsnit om de mineralske råstoffer, af hvilke der findes en betydelig liste. Bogen slutter med en kort fremstilling af hydrogeologien.

Kaj Hansen

Wilh. Abel:

AGRICULTURAL FLUCTUATIONS IN EUROPE From the thirteenth to the twentieth centuries.

London 1980, XII, 363 s., ill., 24 cm, £ 17.50. Methuen & Co. Ltd, Hants.

Den langt ud over Tysklands grænser kendte økonomisk-historiker, professor Wilhelm Abel, har en omfattende produktion bag sig inden for det rurale forskningsområde, men det er første gang, at engelske kolleger blandt historikere og geografer får præsenteret resultaterne af hans kildekritiske studier og den herpå byggede tolkning på deres eget sprog. Selv behersker Abel de europæiske hovedsprog, og han går heller ikke af vejen for de skandinaviske. Men for angelsaksiske forskere er tysk desværre ofte en barriere. I dette store og imponerende værk fremlægger forfatteren hele sin omfattende viden om den europæiske, agrare økonomi fra middelalderen frem til vore dage, hvorledes kriser og fremgang veksler og påviser en tilsyneladende tæt negativ korrelation mellem landbrugets priser og lønniveauet og mellem produktion og befolkning. I den sidste ende mener Abel at kunne se årsagen til kriserne i ændringer af efterspørgslen, og han fremlægger en omfattende dokumentation herfor, der dog i den tidligere periode hviler

på relativt få egentlige tal, men på mange enslydende gisninger. Men for den rette forståelse af kriserne og deres baggrund er det også nødvendigt at kende noget til produktivtændringer på basis af innovationer inden for landbrugsteknikken og de forbedringer inden for plante- og husdyravl, der trods alt har fundet sted inden for de mange århundreder, ligesom urbaniseringens skiftende effekt på priser og lønninger må ind i billedet. Også disse forhold er Abel dog inde på, men virkningerne heraf synes vanskeligere at overskue. Det er et overordentligt fortjenstfuldt "livsværk", der hermed er fremlagt fra Abels side, og det vil blive flittigt benyttet af forskere uden for Tyskland.

Viggo Hansen

Otto F. Geyer und Manfred P. Gwiner:

#### DIE SCHWÄBISCHE ALB UND IHR VORLAND

(Sammlung geologischer Führer, Bd. 67). Berlin 1979, VI, 271 s., ill. & 14 tav. 20 cm. Pris ikke opl. Gebr. Borntraeger, Stuttgart.

Schwabische Alb er en lang bjergryg, der fra sydenden af Schwarzwald strækker sig mod NØ mellem Donau og Neckars øvre løb. Bogen giver først en udmærket gennemgang af stratigrafien i dette område, hvor juraperioden har været dominerende overlejret af lidt oligocæn og miocæn på toppen. Der gives tillige en oversigt over vulkanismen, der findes i midten af bjergryggen samt i forlandet mod nord. Endelig kommer der en kort gennemgang af landskabsformerne og til sidst 14 tavler med de vigtigste af forsteningerne.

Kaj Hansen

Guy Bouet, Olivier Balabanian:

ENERGIE ET AGRICULTURE EN LIMOUSIN: Analyse technico-economique de la consommation et de la production potentielle en energie des exploitations agricoles du Limousin.